

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 6

Частина II

**Одеса
2020**

УДК 311
ББК 60.6

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 6. Частина II. – Одеса, ОНЕУ. – 2020. – 203 с.

Автори:

Вітковська К. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Милашко О. Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю. О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Погорелова Т. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Самотоєнкова О. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Тарасова К. І. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Агапченко К. А. – студентка факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій Одеського національного економічного університету,

Бабенко С. Ю. – студент факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Балюк Н. В. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Березорудський А. М. – студент факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій Одеського національного економічного університету,

Білоус О. Ю. – студент факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Бойко В. С. – студентка факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій Одеського національного економічного університету,

Бурлаченко К. В. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Гаращенко О. В. – студентка факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій Одеського національного економічного університету,

Іванченко Т. А. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Клюс І. Г. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету,

Кошева Ю. С. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Кравченко О. В. – студентка факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій Одеського національного економічного університету,

Кудін П. М. – студент факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Мівшук Ю. І. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Ожоганіч І. Г. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету,

Письменна В. Е. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Пруденко А. А. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Рубель Г. А. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Сазонов К. О. – студент факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Чайковська О. О. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Штельмашук М. С. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету.

У збірнику наводяться результати дослідження студентів та викладачів кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів у деяких країнах світу, в Україні та окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

© колектив авторів, 2020

ЗМІСТ

Бойко В.С., Ольвінська Ю.О. Теорія статистики в працях А.Кетле	6
Клюс І.Г., Милашко О.Г. Аналіз розвитку готельного господарства Закарпатської області	13
Рубель Г.А., Самотоєнкова О.В. Аналіз динаміки, структури та активності ринку нерухомості в Україні	22
Кошева Ю.С., Милашко О.Г. Статистичний аналіз середньої заробітної плати в регіонах	32
Кудін П.М., Тарасова К.І. Статистичне оцінювання споживання продуктів харчування	37
Бойко В.С., Вітківська К.В. Статистичний аналіз зайнятості в Україні	44
Кравченко О.В., Самотоєнкова О.В. Статистична оцінка динаміки та потенціалу закладів вищої освіти в Україні	53
Березорудський А.М., Вітківська К.В. Статистична оцінка впливу факторів на обсяг капітальних інвестицій в Україні .	61
Білоус О.Ю., Ольвінська Ю.О. Аналіз фінансової стійкості ПРАТ «ВО Стальканат-Сілур»	68
Іванченко Т.А., Ольвінська Ю.О. Переробка сміття в Україні: проблеми та перспективи	75
Березорудський А.М., Погорєлова Т.В. Статистична оцінка структури продовольчого ринку України	80
Агапченко К.А., Погорєлова Т.В. Статистична характеристика розвитку фермерського господарства в Україні ...	85
Бойко В.С., Погорєлова Т.В. Статистична оцінка земельного фонду України	90
Бойко В.С., Милашко О.Г. Статистичний аспект французько-українських відносин	100
Березорудський А.М., Милашко О.Г. Партнерство України з Чехією	108
Агапченко К.А., Милашко О.Г. Партнерство України з Норвегією	113
Ожоганич Т.Ю., Милашко О.Г. Дослідження стану зовнішнього сальдо товарів та послуг Люксембургу	119

Білоус О.Ю., Вітковська К.В. Формування вибірових сукупностей для обстеження ділової активності підприємств у країнах ЄС	125
Чайковська О.О., Вітковська К.В. Організація вибірових обстежень у різних країнах світу	132
Мившук Ю.І., Самотоєнкова О.В. Статистична оцінка ринку страхових послуг в Україні	140
Штельмашук М.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз шлюбності та розлучуваності у сучасній Україні	146
Агапченко К.А., Ольвінська Ю.О. Зародження статистичної науки в працях політичних арифметиків	152
Гаращенко О.В., Ольвінська Ю.О. Уільям Петті – засновник школи політичної арифметики	155
Штельмашук М.С., Вітковська К.В. Досвід проведення вибірового обстеження студентами спеціальності «Економіка» з актуальних проблем університету	159
Бабенко С.Ю., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз ринку алкогольної продукції в Україні	166
Письменна В.Е., Ольвінська Ю.О. Дослідження споживчої поведінки у сфері б'юті-індустрії під час пандемії	172
Сазонов К.О., Ольвінська Ю.О. Сутність концепції сталого розвитку регіону та роль статистичних показників у його дослідженні	175
Балюк Н.В., Ольвінська Ю.О. Аналіз динаміки номінальної та реальної заробітної плати в Україні	183
Бурлаченко К.В., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз ринку кави в Україні	189
Пруденко А.А., Ольвінська Ю.О. Соціальні мережі як елемент нового соціального середовища	193

ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ВИБІРКОВОГО ОБСТЕЖЕННЯ СТУДЕНТАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЕКОНОМІКА» З АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ УНІВЕРСИТЕТУ

Штельмашук М. С.¹, Вітковська К. В.²

¹ – студент, кафедра статистики,

² – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики
Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Штельмашук М. С., Вітковська К. В. Досвід проведення вибіркового обстеження студентами спеціальності «Економіка» з актуальних проблем університету. У статті репрезентовано результати дослідження, проведеного серед студентів факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету. Розглянуто статеві-вікову структуру студентів, проаналізовано їх стиль життя за типом харчування, висвітлено проблеми соціального невизнання та невпевненості у майбутньому. Порушено питання про сумісництво роботи з навчанням.

Ключові слова: опитування, студенти, здорове харчування, робота і навчання

Shtelmashuk M. S., Vitkovskaya K.V. The experience of conducting a sample survey of students majoring in "Economics" on topical issues of the university. The article presents the results of a study conducted among students of the Faculty of Economics and Entrepreneurship Management of Odessa National Economic University. The sex and age structure of students is considered, their lifestyle by type of food is analyzed, the problems of social non – recognition and uncertainty in the future are covered. The issue of combining work with education was raised.

Keywords: survey, students, healthy eating, work and study

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Штельмашук, М. С. Досвід проведення вибіркового обстеження студентами спеціальності «Економіка» з актуальних проблем університету [Текст] / М. С. Штельмашук, К. В. Вітковська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 6. Частина II – Одеса, ОНЕУ. – 2020. – С. 159 – 165.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Серед методів збору первинної інформації в соціології особливе місце посідає метод опитування. З його допомогою можна одержати інформацію, не завжди відображену в документальних джерелах чи доступну прямому спостереженню. До опитування вдаються, коли необхідним, а часто і

єдиним джерелом інформації є людина - безпосередній учасник, представник, носій досліджуваних явища чи процесу.

Одним з найпоширеніших видів опитування є анкетування. Анкета заповнюється респондентом самостійно. Використовуючи роздаткову, поштову чи пресову анкету, дослідник з мінімальною технічною допомогою за короткий час може зібрати первинну інформацію від сотень респондентів. Забезпечуючи повну анонімність, метод анкетування дає змогу ефективніше досліджувати теми, морально-етичні проблеми.

З метою дослідження актуальних проблем Одеського національного економічного університету було проведено онлайн-опитування студентів за актуальними темами, а саме здорового харчування, пошуку роботи, соціального статусу в групі та життя після університету.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Технологію та результати досліджень громадської думки досліджували І. Бекешкіна, О. Вишняк, С. Лейк. А. Биченко досліджував методику проведення соціалістичних досліджень, О. Злобіна аналізувала помилки опитувань та їх наслідки у статистичних висновках. Олена Богдан є автором посібника-довідника про соціологію та соціальні дослідження, в якому пояснює типові помилки в соціальних дослідженнях і логіку вдалих дослідницьких рішень, розвінчує поширені міфи про соціологію та соціальні дослідження, зокрема про репрезентативні опитування громадської думки [1, с. 25].

Метою статті є формування характеристики поглядів студентів на актуальні проблеми сьогодення.

Виклад основного матеріалу. Опитування – це метод збору соціологічної інформації про досліджуваний об'єкт під час безпосереднього (усне опитування, інтерв'ю) або опосередкованого (письмове опитування, анкетування) спілкування того хто опитує з респондентом. Опитування бувають соціологічні, політологічні, маркетингові, психологічні – залежно від предмету дослідження. Залежно від кількості опитуваних (вибірki, вибіркової сукупності) вони також можуть бути масовими, вибірковими, індивідуальними, експертними [2].

У новинних статтях опитування використовуються для перевірки і підкріплення думок тих небагатьох людей, яких можна процитувати в статті. Сюжети статей є більш переконливими, якщо ми знаємо, що вони відображають те, що відбувається зі значними масами людей, а не тільки з тими, що представлені в статті.

Аналогічно, опитування по обслуговуванню клієнтів мають на меті дізнатися, скарга клієнта – це одиничне або поширене явище. Опитування допомагають оцінити, наскільки репрезентативні індивідуальні погляди і враження.

Добре проведені опитування дають точні дані про думки та поведінку людей, які можна використовувати для прийняття важливих рішень. Так само, як політик-початківець з більшою ймовірністю переможе на виборах, якщо він розуміє, чого насправді хочуть виборці, менеджер команди

молодіжної ліги швидше доб'ється успіху, якщо зможе швидко виявити проблеми в програмі тренувань, опитавши тренерів і батьків.

Опитування дають важливі орієнтири. Їх регулярно використовують для прийняття окремих рішень – наприклад, проводити конкретну рекламну кампанію чи створювати нову послугу. Вони стають ще більш потужним інструментом, якщо повторюються регулярно.

Дослідники опитувань часто говорять: «Тренд – ваш друг». Адже якщо ставити одне і те ж питання в різний час, ви отримаєте чітке уявлення про те, як все змінюється з часом.

Отже, опитування – це можливість сформувати певну тенденцію щодо поглядів та уподобань людей.

Однією з причин проведення студентських опитувань є бажання «соціального порівняння», яке змушує нас дізнаватися про інших, і опитування – найкращий спосіб отримати цю інформацію, бо надає конкретні цифри.

В Одеському національному економічному університеті було проведено онлайн-опитування, щодо актуальних проблем університету. В опитуванні прийняли участь 150 студентів факультету економіки та управління підприємництвом (ФЕУП) різних спеціальностей та курсів.

Серед опитуваних найбільшу частку склали студенти віком 18 років (35,4%), віком 19 та 20 років – 25% та 21,5% відповідно (Рис. 1).

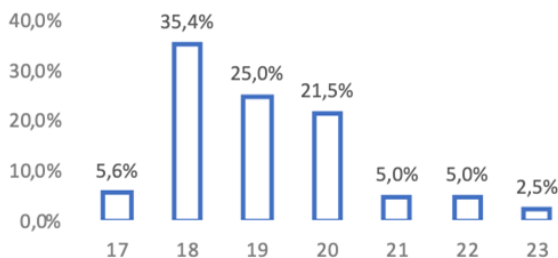

Рис.1. Розподіл опитуваних за віком

Джерело: сформовано за результатами опитування

Тож можемо зробити висновок, що основна частка опитуваних навчається на 1-3 курсах. З них 80% жіночої статі і 20% чоловічої, що відображає в середньому статеву структуру студентів, що навчаються на ФЕУПі.

Серед опитуваних студентів майже 70% виросли у місті, 18% – у селі, близько 10,5% виросли в районному чи обласному центрі, а 1,5% – іноземні студенти.

Рис. 2. Розподіл студентів за місцем проживання на момент навчання

Джерело: сформовано за результатами опитування

За даними рисунку 2 можемо зробити висновок, що більше половини студентів проживають з батьками – 58%, окремо у власній квартирі проживає 16% студентів, а в гуртожитку – 17%, майже десята частина – орендує житло.

Для плідного навчання студентам впродовж дня необхідно поповнювати запас енергії. Лише 12,5% студентів не харчуються впродовж начального процесу (рис. 3), чверть студентів ходять до крамниці за булочкою чи іншим перекусом, третина готує та бере їжу з дому та ще третина харчується у столовій. Можна зробити висновок, що принаймні половина студентів притримуються повноцінного добового харчування, що має позитивно впливати на їх здоров'я та самопочуття.

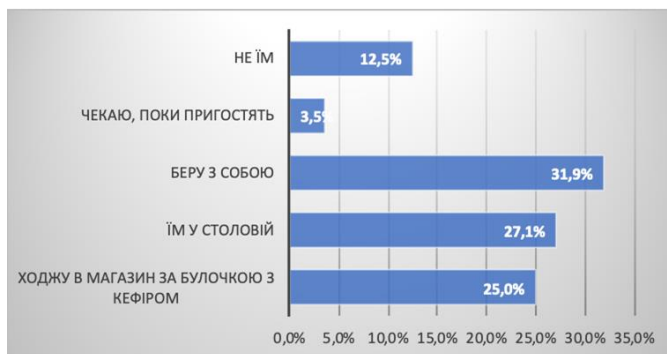

Рис. 3. Розподіл за типом харчування на навчанні/роботі

Джерело: сформовано за результатами опитування

Сьогодні набуває популярності здорове харчування та заняття спортом. На питання, щодо дотримання здорового способу життя 54,9% – відповіли, що намагаються, 23,6% – ні, і лише 21,5% – так. Внаслідок такого результату опитування виникло питання, як часто студенти споживають «

fast food»? На рисунку 4 зображено розподіл за частотою відвідування закладів швидкого харчування.

Рис. 4. Розподіл за частотою споживання фастфуду

Джерело: сформовано за результатами опитування

Більшість студентів дозволяють собі нездорове харчування не частіше, аніж раз на місяць, близько п'ятої частини опитуваних – раз на тиждень, десята частина харчується фастфудом декілька раз на тиждень. Усього 3,5% опитуваних харчуються так постійно, але 18% – повністю притримуються здорового життя. Такі показники свідчать про поширення тенденцій здорового харчування серед молоді

Студенти часто задаються питанням пошуку роботи. Існує певний страх тенденції того, що по закінченню університету, без досвіду дуже важко зайняти вакантну посаду. Тож багато студентів починає пробувати свої навички у тих чи інших галузях роботи. Дослідження показало, що половина студентів ФЕУПу, навчаючись на 1-3му курсах вже працюють. Серед мотивів пошуку роботи десята частина відповіла, що без роботи не досягти успіху, ще 8% заробляють собі на навчання, а 31% опитуваних прагне незалежності від батьків.

Рис. 5. Розподіл за мотивами пошуку роботи

Джерело: сформовано за результатами опитування

Коли студентів запитали, на яку роботу вони погодились б сьогодні, 57% відповіли: «на будь-яку, аби платили»; 34% готові працювати виключно за професією, і майже 9% вважають, що спочатку треба здобути освіту.

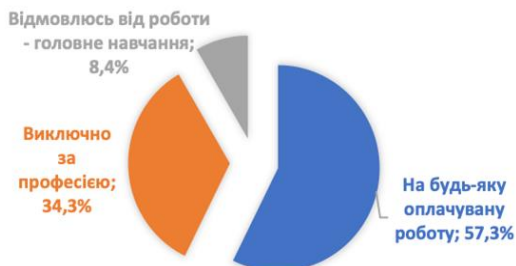

Рис. 6. Розподіл вподобань в пошуку роботи

Джерело: сформовано за результатами опитування

Наступною темою опитування стало дослідження задоволеності студентів своєю групою та життям в цілому. Більшість студентів задоволені своїм соціальним статусом у групі, і лише десята частина не знайшла визнання зі сторони одногрупників (Рис. 7).

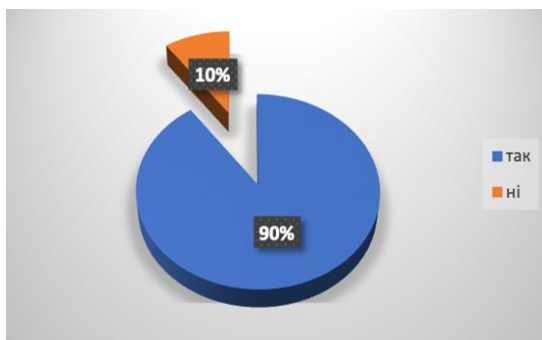

Рис. 7. Задоволеність соціальним статусом у групі

Джерело: сформовано за результатами опитування

На питання про своє майбутнє студенти відповідали по-різному, більше половини відчувають впевненість та надійність в своєму подальшому житті, третина – тривогу і лише 5,5% байдуже ставляться до майбутнього (рис. 8).

Висновок. Дослідження репрезентувало статеву-вікову структуру студентів факультету економіки та управління підприємництвом. Було з'ясовано, що 4/5 є студентками і лише 20% студентів. Більшість тих, хто навчається, проживають і виросли у місті чи районному центрі, і лише п'ята

частина студентів з сільської місцевості.

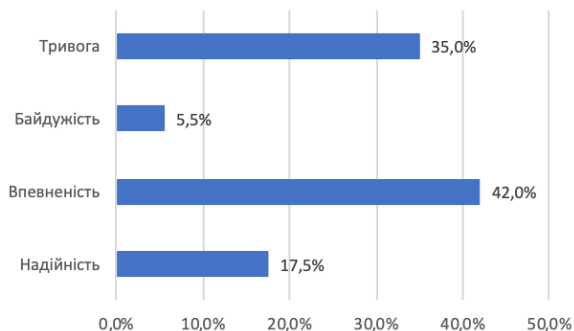

Рис. 8. Розподіл думок студентів, щодо свого майбутнього

Джерело: сформовано за результатами опитування

Більшість студентів намагаються притримуватися здорового харчування, проте це потребує певних зусиль в сучасному ритмі життя. І хоча навколо багато спокус у вигляді закладів швидкого харчування, де все дуже смачно, але некорисно, 67% відвідують їх рідко (не більше разу на тиждень), а 18% взагалі відмовилися від такої їжі.

Студенти постійно шукають можливість підзаробити, і ФЕУПівці не є виключенням. Половина вже працюють, дві третини готові працювати на будь-якій оплачуваній посаді, третина згодні працювати виключно за професією, і лише 9% повністю віддані навчальному процесу і не бажають відволікатися на роботу. Що ж студенти наразі відчувають, думаючи про своє майбутнє? Майже 60% студентів ФЕУПу впевнені у собі та своєму житті, і лише третина відчуває страх та тривогу. Отже, дослідження дало нам характеристику структури факультету, його звичок та поглядів на своє здоров'я, показало різні відношення студентів до роботи, а також було проаналізовано їх впевненість у завтрашньому дні.

ЛІТЕРАТУРА

1. О. Богдан Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження: посібник-довідник. К.: Дух і Літера, 2015 – 280 с.

2. Опитування. Інформаційний ресурс «Вікіпедія». URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D0%BF%D0%B8%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F>

3. В. Вербець Методика організації та проведення соціологічного дослідження: навч. посібник. Березно, 2008 - 231 с. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/369/1/verbec.pdf> (дата звернення 27.04.2020)

4. Роль, види та методи соціологічного опитування. *Освіта.UA*: веб-сайт. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/sociology/12369/> (дата звернення 27.04.2020)

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

ВИПУСК 6

Частина II

**Одеса
2020**